

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 11.10.2004
KOM(2004) 651 v konečném znění

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Evropské smluvní právo a přezkum acquis: cesta vpřed

1. Úvod

Tímto sdělením navazuje Komise na akční plán z roku 2003¹ v souvislosti s reakcí evropských institucí, členských států a zainteresovaných stran. Nastiňuje, jak se bude dále rozvíjet společný referenční rámec (CFR), aby došlo ke zlepšení provázanosti stávajících a budoucích *acquis*, a uvádí konkrétní plány pro ty součásti *acquis*, které se týkají ochrany spotřebitele, v souladu se strategií spotřebitelské politiky 2002–2006. Popisuje rovněž plánované činnosti týkající se prosazování standardních smluvních podmínek v celé EU a hodlá pokračovat v úvahách o vhodnosti fakultativního nástroje.

Evropský parlament (EP)² a Rada³ přijaly usnesení, ve kterém vítají akční plán a zdůrazňují potřebu zapojit všechny zainteresované strany, zejména při vypracovávání CFR. EP žádá, aby byl CFR dokončen do konce roku 2006 a urychleně zaveden. Také Rada uznala užitečnost všeobecných smluvních podmínek v celé EU vypracovaných smluvními stranami v souladu s právními předpisy Společenství a vnitrostátními předpisy. Nakonec tyto instituce vyzvaly Komisi, aby pokračovala v úvahách o fakultativním nástroji.

K dnešnímu dni bylo doručeno 122 příspěvků ke konzultaci. Komise se souhlasem autorů tyto příspěvky zveřejnila, včetně jejich shrnutí⁴. S cílem zapojit zainteresované strany byly v červnu 2003 zorganizovány dva workshopy o smluvním právu⁵. Další workshop o standardních podmínkách se konal v lednu 2004⁶. Kromě toho se v dubnu 2004 konala společná konference Komise a EP⁷.

2. CESTA VPŘED

2.1 Zlepšení stávajícího a budoucího *acquis* (Opatření I akčního plánu)

Příspěvatelé akčního plánu podpořili potřebu zlepšit kvalitu a ucelenost *acquis* v oblasti smluvního práva a zdůraznili, že CFR by mohl přispět k splnění tohoto cíle. S ohledem na tuto významnou podporu bude Komise pokračovat ve vypracovávání CFR.

2.1.1 Hlavní úloha CFR

Akční plán vymezil různé kategorie problémů *acquis*. Nejdůležitější z nich jsou:

- Používání abstraktních právních pojmů ve směrnících, které buď nebyly vymezeny, nebo jsou vymezeny příliš obecně.

¹ Veškeré dokumenty týkající se evropského smluvního práva lze nalézt na internetových stránkách Komise:

http://europa.eu.int/comm/consumers/cons_int/safe_shop/fair_bus_pract/cont_law/index_en.htm.

² Viz poznámka pod čarou 1.

³ Viz poznámka pod čarou 1.

⁴ Viz poznámka pod čarou 1.

⁵ Viz poznámka pod čarou 1.

⁶ Viz http://europa.eu.int/comm/internal_market/contractlaw/2004workshop_en.htm.

⁷ Viz poznámka pod čarou 1.

- Oblasti, ve kterých použití směrnice nevyřeší problémy v praxi.
- Rozdíly mezi vnitrostátními prováděcími zákony vyplývající z použití minimální harmonizace ve směrnicích o ochraně spotřebitele.
- Nejednotnost v právních předpisech týkajících se smluvního práva.

K řešení těchto problémů je třeba nejprve učinit politické rozhodnutí ohledně potřeby pozměnit stávající směrnice. Nato Komise použije CFR jako soubor nástrojů při případném předkládání návrhů na zlepšení kvality a provázanosti stávajících *acquis* a budoucích právních nástrojů v oblasti smluvního práva. Účelem bude zároveň i zjednodušení *acquis*⁸. CFR poskytne jasné definice právních pojmů, základní zásady a provázaná vzorová pravidla smluvního práva navazující na *acquis* ES a na nejlepší řešení nalezená v právních řádech členských států.

Příklad: Přezkum spotřebitelského *acquis*

Hlavním cílem Komise nadále zůstává posílení důvěry spotřebitelů a podniků na vnitřním trhu prostřednictvím vysokého společného stupně ochrany spotřebitele s odstraněním překážek vnitřního trhu a zjednodušením právních předpisů⁹. Bude přezkoumáno osm spotřebitelských směrnic¹⁰ s cílem zjistit, zda splňují tyto cíle, a to zejména v souvislosti s klauzulemi „minimální harmonizace“, které jsou jejich součástí.

Přezkumem bude zhodnoceno, do jaké míry jsou současné směrnice – jako celek i jednotlivě – v praxi v souladu s cíli Komise, pokud jde o ochranu spotřebitele a vnitřní trh. To znamená přezkoumat nejen samotné směrnice, ale také způsob, jakým jsou uplatňovány, a trhy, na nichž působí (tj. vnitrostátní prováděcí předpisy; jurisprudenci; samoregulaci; vymáhání práva; stupeň souladu v praxi a vývoj v oblasti obchodní praxe, technologie a očekávání spotřebitele).

Přezkum se zaměří zejména na následující otázky:

- Je stupeň ochrany spotřebitele požadovaný směrnicemi dostatečně vysoký k zajištění důvěry spotřebitele?
- Je stupeň harmonizace dostačující k tomu, aby se odstranily překážky vnitřního trhu a zamezilo se narušování hospodářské soutěže, pokud jde o podniky a spotřebitele?
- Zatěžuje daný stupeň regulace podniky co nejméně a podporuje hospodářskou soutěž?

⁸ Tato iniciativa spadá do působnosti sdělení Komise ohledně „Aktualizace a zjednodušení *acquis* Společenství“ (KOM(2003)71) a jejím cílem je zjednodušení právních předpisů.

⁹ Úř. věst. C 137, 8.6.2002, s. 2.

¹⁰ Směrnice 85/577, 90/314, 93/13, 94/47, 97/7, 98/6, 98/27, 99/44

- Jsou dané směrnice účinně uplatňovány?
- Vyskytují se celkově nějaké výrazné mezery, nesrovnalosti nebo překrývání v rámci těchto osmi směrnic?
- Která z těchto směrnic by měla mít nejvyšší prioritu, pokud jde o její reformu?

Vyvstávají také některé konkrétní otázky:

- Je rozsah působnosti směrnic správný? Jsou požadavky na informace před uzavřením smlouvy přiměřené?
- Měly by být mezi směrnicemi plně harmonizovány a standardizovány délka a náležitosti lhůty na odstoupení od smlouvy v případě podomního prodeje, užívání rekreačních objektů na daný časový úsek (timeshare) a prodeje na dálku?
- Je třeba dále harmonizovat spotřebitelské smluvní právo?
- Existuje možnost sloučit některé ze směrnic, aby se omezily nesrovnalosti mezi nimi?

Za účelem přezkumu spotřebitelského *acquis* se plánuje řada akcí:

- Rozvoj veřejné databáze *acquis* včetně vnitrostátních právních předpisů a jurispudence. Tento projekt poskytne také srovnávací analýzu zavádění směrnic do praxe.
- Ustavení stálé pracovní skupiny sestávající z odborníků z členských států, která se stane fórem pro výměnu informací a diskusi o zavádění *acquis*.
- Prováděcí zprávy o směrnících týkajících se uvádění cen, prodeje na dálku, prodeje spotřebního zboží a soudních příkazů. Při těchto zprávách budou konzultovány též zainteresované strany a budou následovat vhodné semináře.

V souvislosti s dokončením projektu a zpráv zváží Komise nutnost návrhů na změny stávajících směrnic. Očekává se, že tato rozpoznávací fáze bude uzavřena do konce roku 2006. Veškeré návrhy budou brát podle potřeby v potaz práce na návrhu CFR a budou doprovázeny příslušnými hodnoceními dopadů na právní předpisy.

Bylo by rovněž žádoucí, aby Rada a EP použily CFR při předkládání změn k návrhům Komise. Takové použití CFR by bylo v souladu se společným cílem dosáhnout vysoké kvality právních předpisů EU¹¹

¹¹ Akční plán „Zjednodušení a zlepšení právního prostředí“ (KOM (2002) 278).

a závazkem evropských institucí prosazovat jednoduchost, jasnost a ucelenost právních předpisů EU¹².

2.1.2 Další možné úlohy CFR

Vnitrostátní zákonodárné orgány by mohly využít CFR při provádění směrnic EU z oblasti smluvního práva v rámci vnitrostátních právních předpisů. Také by mohly čerpat z CFR při schvalování právních předpisů v oblastech smluvního práva, které nejsou upraveny předpisy na úrovni Společenství.

Další úloha, kterou navrhuje EP, je možné využití CFR při rozhodčím řízení. Rozhodce by měl mít možnost se odvolat na CFR a nalézt objektivní a vyvážené řešení konfliktů vzniklých mezi smluvními stranami.

CFR může dále sehrát roli v rozvoji dalších opatření stanovených v akčním plánu. EP například naznačil, že by CFR mohl být rozpracován do souboru standardních smluvních podmínek, který by byl k dispozici odborníkům v oblasti práva. Komise souhlasí s tím, že by bylo žádoucí používat CFR v co nejvyšší míře při praktickém uskutečňování opatření II akčního plánu. Navíc by CFR pravděpodobně posloužil jako základ pro rozvoj možného fakultativního nástroje.

Komise také zvažuje návrh, že by mohla zahrnout CFR do smluv uzavřených se svými smluvními partnery. CFR by mohl sloužit jako doplněk platného vnitrostátního práva. Komise rovněž podpoří jiné instituce a orgány, aby používaly CFR při uzavírání smluv se třetími stranami.

Konečně by CFR, založený na *acquis* ES a nejlepších řešeních, která jsou společná pro smluvní právo členských států, mohl být inspirací pro Soudní dvůr při výkladu *acquis* v oblasti smluvního práva.

2.1.3 Právní povaha CFR

Několik přispěvatelů akčního plánu nastolilo otázku právní povahy CFR. Návrhy jsou různé, od závazného právního aktu přijatého Radou a EP až po nezávazný nástroj přijatý Komisí.

V této fázi Komise zvažuje, že by CFR byl nezávazným nástrojem. Komise bude nicméně při vypracovávání CFR ve velké míře konzultovat se všemi zúčastněnými stranami. V této souvislosti může dojít k opětovnému nastolení otázky.

¹² Interinstitucionální dohoda o zlepšení tvorby právních předpisů (Úř. věst. 2003/C 321/01).

2.2 Prosazování použití standardních smluvních podmínek v celé EU (Opatření II akčního plánu)

2.2.1 Návrhy Komise pro akční plán

Druhé opatření prosazovalo vypracování standardních smluvních podmínek (STC) soukromým sektorem pro použití v celé EU, nikoli jen v jediném právním řádu. V současnosti se zainteresované strany často domnívají, že musejí používat různé STC, vzhledem k rozdílným povinným požadavkům v zákonech členských států, ať už ve smluvním právu, nebo v jiných oblastech práva (např. odlišnosti v právu občanskoprávních deliktů mohou budít dojem, že vyžadují různé smluvní podmínky v otázkách odpovědnosti). Existuje však řada příkladů úspěšného využití STC v celé EU, které se týkají otázek, jež běžně vyžadují použití i jiných smluv.

Je tedy pravděpodobné, že bude možno nalézt přijatelná řešení v celé EU i v případech, kde se v současnosti používají STC jediné země. Jelikož se zdá, že informovanost ohledně dostupnosti těchto řešení pro celou EU je nedostatečná, navrhuje akční plán souhrnnou iniciativu s cílem zvýšit povědomí o existujících možnostech.

2.2.2 Reakce zainteresovaných stran a jiných

Někteří respondenti uvítali navrhovaný přístup, zatímco jiní zůstali skeptičtí vůči zapojení Komise do této oblasti, jelikož se domnívali, že má Komise v úmyslu sama navrhnout STC. To rozhodně není záměrem Komise: je na účastnících trhu, aby sami určili obsah STC, a na hospodářských subjektech, aby rozhodly, zda STC použijí. Komise chce být pouze prostředníkem, „čestným makléřem“, který zprostředkuje kontakt zainteresovaných stran, aniž by zasahoval do podstaty věci.

Tyto otázky byly hlouběji zkoumány na workshopu 19. ledna 2004¹³, který byl zaměřen na použití STC jak při transakcích mezi podniky (B2B), tak ve smlouvách mezi podnikatelským sektorem a vládou (B2G). Byly vyvozeny dva hlavní závěry:

Za prvé se účastníci všeobecně shodli na tom, že STC pro celou EU je možno využít ve velkém množství případů, přestože v některých oblastech existují ještě právní a administrativní překážky. Komise za pomoci zainteresovaných stran vypracuje seznam nejzávažnějších překážek.

Za druhé bylo odsouhlaseno, že by bylo velmi užitečné zvýšit povědomí o existujících možnostech, zejména poskytováním strukturovaných informací ohledně úspěšných příkladů použití STC v celé EU na internetových stránkách Komise.

¹³ Viz poznámka pod čarou 6.

2.2.3 Akce: internetová stránka propagující rozvoj a použití STC v celé EU

S ohledem na všechny příspěvky došla Komise k závěru, že zvýšení povědomí o existujících možnostech by přineslo prospěch. Komise se zaměří na STC týkající se transakcí B2B a B2G.

V souvislosti s hodnocením těchto činností mohou být navržena další opatření a bude možno uvažovat o rozšíření činnosti.

2.2.3.1 Platforma pro výměnu informací o existujících a plánovaných STC v celé EU

Komise bude spravovat internetovou stránku, kde si mohou účastníci trhu vyměňovat informace o STC v celé EU, které v současnosti používají nebo které mají v úmyslu rozvinout. Zodpovědnost za zveřejněné informace ponese výhradně strany, které tyto informace předkládají. Toto zveřejnění nebude v žádném případě představovat uznání právní ani obchodní platnosti uvedených STC. Před započítáním akce se Komise obrátí na zainteresované strany, aby přesně zjistila, jaký typ informací uživatelé potřebují a jaké informace jsou organizace ochotné na internetové stránce zveřejnit.

Informace by měly umožnit stranám vyvarovat se chyb a využít pozitivní zkušenosti svých předchůdců. Komise proto nemá v úmyslu sama definovat soubor „nejlepších postupů“.

2.2.3.2 Pokyny ohledně vztahu mezi pravidly hospodářské soutěže a STC v celé EU

V této fázi nemá Komise v úmyslu zveřejnit samostatné pokyny týkající se rozvoje a použití STC. Již dříve poukázala na to, že obecně zaujímá kladný přístup vůči dohodám, které podporují vzájemné hospodářské pronikání na společném trhu nebo podporují rozvoj nových trhů a zlepšené podmínky zásobování¹⁴. Ačkoli obecně budou tedy dohody o rozvoji a použití STC v celé EU vnímány kladně, mohou se vyskytnout případy dohod nebo jednání ve vzájemné shodě, které budou, pokud jde o použití STC, neslučitelné s pravidly hospodářské soutěže.

V tomto ohledu Komise upozorňuje na „Pokyny o použitelnosti článku 81 Smlouvy o ES na dohody o horizontální spolupráci“¹⁵, zejména na oddíl 6, který udává pokyny pro dohody o normách. Ačkoliv se netýkají přímo dohod o STC, mohou je zainteresované strany použít jako návod, aby se vyhnuly problémům, pokud přistoupí na použití STC.

¹⁴ Sdělení Komise č. 2001/C 3/02 (Úř. věst. C3/2 ze dne 6. ledna 2001) bod 169.

¹⁵ Sdělení Komise č. 2001/C 3/02 (Úř. věst. C3/2 ze dne 6. ledna 2001).

2.2.3.3 *Určení legislativních překážek použití STC v celé EU*

Komise společně se zainteresovanými stranami přezkoumá, zda v členských státech existují legislativní překážky použití STC v celé EU a pokud ano, o jaké překážky se jedná, s cílem jejich odstranění tam, kde je to potřebné a vhodné. To je možno provést na základě dobrovolnosti ze strany dotčeného členského státu, ze strany Komise prostřednictvím řízení na porušení povinnosti, pokud překážky porušují právo EU, nebo prostřednictvím jiného opatření, např. legislativního, nejde-li o porušení práva EU.

Komise nejprve provede na toto téma průzkum, a to po předchozí konzultaci se zainteresovanými stranami ohledně jeho obsahu a struktury, aby bylo zaručeno, že bude zaměřen na ty aspekty, které jsou pro účastníky trhu důležité.

2.3 Opatření nevztahující se k určitému sektoru – fakultativní nástroj v evropském smluvním právu (Opatření III akčního plánu)

Akční plán dospěl mimo jiné k závěru, že v této fázi nic nenaznačuje tomu, že by dosud uplatňovaný sektorový přístup vedl k problémům nebo že by se od něho mělo upustit. Bylo však shledáno vhodným přezkoumat, zda by mohla být opatření nevztahující se k určitému sektoru, jako např. fakultativní nástroj, vyžadována k řešení problémů v oblasti evropského smluvního práva.

Komise má v úmyslu pokračovat v tomto procesu souběžně s prací na rozvoji CFR, s ohledem na připomínky, které doposud obdržela od zainteresovaných stran, týkající se jejich preferencí ohledně parametrů takového nástroje, pokud se ukáže jako potřebný. Proces rozvoje CFR a zejména konzultace zainteresovaných stran by mohly v tomto ohledu poskytnout potřebné informace.

Komise vytvoří konkrétní příležitosti pro výměnu informací o vhodnosti takového nástroje. Ačkoli je předčasné spekulovat o možném výsledku těchto úvah, je důležité vysvětlit, že záměrem Komise není ani návrh „evropského občanského zákoníku“, který by harmonizoval smluvní právo členských států, ani by na tyto úvahy nemělo být pohlíženo jako na jakékoli zpochybnění současných přístupů, které podporují volný oběh na základě pružných a účinných řešení.

Při zvažování potřeby nástroje byla na základě příspěvků k akčnímu plánu a vlastních úvah Komise stanovena řada parametrů. Berou v úvahu potřebu respektovat rozdíly mezi transakcemi se spotřebiteli a transakcemi mezi podniky nebo s veřejnými institucemi, míru, do jaké jsou ostatní řešení včetně STC v celé EU dostatečně uspokojivá a potřebu respektovat různou právní a administrativní kulturu v členských státech. Během nastávající diskuse o vhodnosti nástroje bude třeba brát tyto parametry v úvahu. Některé z těchto parametrů jsou vysvětleny v příloze II.

Kromě toho, vyskytnou-li se problémy, které vyžadují řešení na úrovni EU, přistoupí Komise k rozšířenému posouzení dopadů za účelem stanovení povahy a obsahu těchto řešení.

3. PŘÍPRAVA A VYPRACOVÁNÍ SPOLEČNÉHO REFERENČNÍHO RÁMCE

3.1 Příprava: výzkum a účast institucí EU, členských států a ostatních zainteresovaných stran

3.1.1 Přehled

Ve snaze zajistit vysokou kvalitu CFR bude Komise tři roky financovat výzkum v rámci Šestáho rámcového programu pro výzkum a technologický rozvoj¹⁶. Návrhy na výzkum byly posouzeny a očekává se brzké započítání prací.

Očekává se, že do roku 2007 předloží výzkumní pracovníci závěrečnou zprávu, která bude obsahovat všechny údaje potřebné k vypracování CFR Komisí. Její součástí bude tudíž i návrh CFR, který bude podle odborníků vyhovovat účelům stanoveným v akčním plánu.

3.1.2 Účast zainteresovaných stran

Jak bylo zdůrazněno všemi respondenty akčního plánu, účast zainteresovaných stran je pro uvedený proces nezbytná.

Na společné konferenci EP a Komise v dubnu 2004 byla navržena a podpořena čtyři hlavní kritéria, která mají zajistit úspěšnou účast:

- Různorodost právních tradic: je třeba vzít v úvahu celou škálu různých právních tradic v EU.
- Vyváženost hospodářských zájmů: je třeba vzít v úvahu zájmy širokého spektra podniků v různých hospodářských odvětvích, od malých a středních podnikatelů až po nadnárodní společnosti, stejně jako spotřebitelů a odborníků v oblasti práva.
- Závazek: zainteresované strany musejí věnovat skutečné prostředky k stálému zabezpečení věcných návrhů.
- Technické poradenství: poskytnout výzkumným pracovníkům důkladnou zpětnou vazbu a motivaci.

Tato kritéria budou brána v úvahu při sestavování struktur, které jsou popsány níže. Struktury v první linii budou součástí dohody mezi Komisí a výzkumnými pracovníky:

První linie: technická stránka

¹⁶ Rozhodnutí č. 1513/2002/ES (Úř. věst. L 232, 29.8.2002, s. 1).

- Komise stanoví síť odborníků z řad zainteresovaných stran, kteří budou nepřetržitě a detailně přispívat při přípravných pracích výzkumných pracovníků.
- Pravidelně se budou organizovat workshopy ke všem tématům výzkumu, které pomohou zúčastněným stranám rozpoznat praktické problémy, na které je třeba se zaměřit, a poskytnou zpětnou vazbu. Workshop bude uspořádán na každé téma tak, aby zainteresované strany a Komise mohly sledovat vývoj prací. Témata budou konkrétně zaměřená a počet účastníků každého workshopu bude omezen s ohledem na jeho účinnost.
- Proces podpoří internetová stránka, která mu bude věnována a bude přístupná výzkumným pracovníkům, odborníkům z řad zainteresovaných stran, Komisi, odborníkům z členských států a EP. Návrhy na této stránce budou aktualizovány podle toho, jak se bude výzkum vyvíjet, a podle připomínek zainteresovaných stran.
- Jakmile budou učiněna rozhodnutí ohledně rozdělení jednotlivých aspektů, bude pravděpodobně vhodné stanovit pokyny pro fungování technické stránky s cílem zajistit jasné a jednotné pochopení procesu výzkumnými pracovníky a zainteresovanými stranami. To by mohlo zahrnovat strukturu, která by zajišťovala celkovou koordinaci příspěvků zainteresovaných stran, např. řídicí skupinu, jejíž členové by byli z řad výzkumných pracovníků i odborníků ze zainteresovaných stran.

Druhá linie: politické hledisko a přezkum

Komise:

- bude pravidelně informovat EP a Radu o aktuálním vývoji, v souladu s jejich požadavkem;
- bude pravidelně organizovat akce na nejvyšší úrovni za účasti EP a členských států;
- ustaví pracovní skupinu složenou z odborníků z členských států, která zajistí informovanost členských států ohledně vývoje a možnost zpětné vazby.

Kromě toho by se obě linie mohly pravidelně setkávat v rámci diskusního fóra, které by umožňovalo diskusi v širších souvislostech.

3.1.3 Možná struktura a obsah CFR

Výzkum připravující CFR bude zaměřen na nalezení nejlepších řešení, s ohledem na vnitrostátní smluvní právo (precedenční právo i zavedenou praxi), *acquis* ES a příslušné mezinárodní nástroje, zejména úmluvu OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží z roku 1980. Také ostatní

existující materiály budou považovány za relevantní a bude k nim přihlédnuto, současně však bude zajištěno, že CFR vyhovuje konkrétním požadavkům EU.

Předpokládaná struktura CFR (příklad možné struktury je uveden v příloze I) je taková, že nejprve budou vytyčeny společné základní zásady smluvního práva včetně pokynů, které stanoví, kdy je možno žádat o výjimky z těchto základních principů. Za druhé budou tyto základní principy podpořeny vymezením hlavních pojmů. Za třetí budou tyto zásady a definice doplněny vzorovými pravidly, která budou tvořit podstatnou část CFR. Lze počítat s rozlišením mezi vzorovými pravidly, která se použijí při smlouvách uzavřených mezi podniky nebo soukromými osobami, a vzorovými pravidly, která se uplatní při smlouvách uzavřených mezi podnikem a spotřebitelem.

Někteří respondenti označili oblasti, o kterých se domnívají, že by měly být zahrnuty do CFR. Mnohé z nich se vztahují k obecným pojmům, které nejsou charakteristické pro konkrétní typy smluv nebo smluvní strany. Hlavním kritériem určujícím, zda má být oblast zahrnuta, by měla být její užitečnost ve smyslu zlepšení provázanosti *acquis*.

Byly však konkrétně zmíněny dva typy smluv, a to spotřebitelské a pojistné smlouvy. Komise očekává, že při přípravě CFR bude těmto dvěma oblastem věnována zvláštní pozornost. Dalšími oblastmi, které byly konkrétně zmíněny pro zahrnutí do CFR byly kupní smlouva a smlouva o provedení práce a klauzule týkající se zachování a postoupení vlastnického práva na zboží.

Komise také vzala v úvahu studii vypracovanou na žádost EP a Rady, aby zjistila, zda problémy pramení z rozdílů při vzájemné součinnosti smluvního práva a práva občanskoprávních deliktů a smluvního práva a majetkového práva¹⁷. Na základě této studie Komise dospěla k závěru, že v důsledku rozdílů při vzájemné součinnosti smluvního práva a práva občanskoprávních deliktů v jednotlivých členských státech nevznikají žádné podstatné problémy. K závažnějším problémům dochází v členských státech v důsledku rozdílů při vzájemné součinnosti smluvního práva a majetkového práva. Při přípravě CFR bude třeba zvážit řešení těchto problémů v míře potřebné pro zlepšení stávajícího a budoucího *acquis*.

3.2 Vypracování „společného referenčního rámce“ Komisí

3.2.1 Vhodnost pro cíle akčního plánu

Závěrečná zpráva výzkumných pracovníků není pro Komisi závazná a může být podle potřeby upravena tak, aby cíle akčního plánu byly splněny.

¹⁷ Viz poznámka pod čarou 1.

3.2.2 Test použitelnosti v praxi

Při hodnocení závěrečné zprávy výzkumných pracovníků Komise zajistí, že návrh CFR bude podroben testu použitelnosti v praxi na základě konkrétních příkladů předpokládaného užití CFR.

V první řadě to bude znamenat zhodnocení, zda je návrh CFR vhodný k použití pro zlepšení **acquis a při přípravě právních předpisů**. Návrh CFR by tak mohl být použit při návrhu na úpravu již existující směrnice.

To by se dalo provést např. v souvislosti s úmyslem Komise přezkoumat *acquis* v oblasti spotřebitelského práva a při jakýchkoli činnostech pramenících z přezkumu směrnice 2000/35/ES o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích¹⁸.

Veškerá poučení budou zahrnuta do CFR před jeho závěrečným schválením Komisí.

Za druhé by mohl být návrh CFR zkušebně použit jinými institucemi. V této fázi by mohly být osloveny členské státy s žádostí, aby přezkoumaly transpozici vzorku stávajících právních předpisů a zvážily, do jaké míry by k ní mohl návrh přispět. Je také potřeba otestovat vhodnost návrhu CFR pro použití v opatřeních I a II, opět s konkrétními příklady. Také se budou hledat cesty, jak prověřit vhodnost návrhu CFR jakožto nástroje mezinárodního rozhodčího řízení nebo ve smluvních vztazích samotné Komise.

3.2.3 Konzultace ohledně CFR vypracovaného Komisí

Výsledkem tohoto procesu bude CFR vypracovaný Komisí, jenž bude předložen k závěrečnému projednání. Budou přizvány EP, Rada a členské státy, aby prostudovaly závěrečnou zprávu výzkumných pracovníků a hodnocení Komise. Je možno zapojit také interinstitucionální pracovní skupinu v rámci diskusí o použití CFR v průběhu legislativního procesu. Prostřednictvím téže pracovní skupiny složené z odborníků z jednotlivých zemí, kteří budou sledovat přípravné práce, mohou pokračovat konzultace s členskými státy.

Dalším krokem bude otevřená konzultace v podobě Bílé knihy, do níž budou mít zainteresované strany možnost přispět. Pro tento účel bude CFR Komise přeložen do všech úředních jazyků EU. Zainteresované strany budou mít nejméně šest měsíců na to, aby vznesly k návrhu své připomínky. Tato konzultace umožní důkladné zvážení obsahu CFR a umožní zabývat se rozdíly mezi jednotlivými jazykovými verzemi s cílem zaručit, že výsledná verze bude zcela kompatibilní a naprosto srozumitelná ve všech jazycích.

3.2.4 Přijetí CFR Komisí

¹⁸ Úř. věst. L 200, 8.8.2000, s. 35.

Přijetí CFR Komisí se předpokládá v roce 2009. CFR bude rozsáhle publikován včetně zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie* a podle potřeby revidován. Budou stanoveny mechanismy pro aktualizaci CFR.

ANNEX I

Possible structure of the CFR

The main goal of the CFR is to serve as a tool box for the Commission when preparing proposals, both for reviewing the existing *acquis* and for new instruments. To that aim, the CFR could be divided into three parts: fundamental principles of contract law; definitions of the main relevant abstract legal terms and model rules of contract law.

CHAPTER I – Principles

The first part of the CFR could provide some common fundamental principles of European contract law and exceptions for some of these principles, applicable in limited circumstances, in particular where a contract is concluded with a weaker party.

Example: Principle of contractual freedom; exception: application of mandatory rules; Principle of the binding force of contract; exception: e.g. right of withdrawal; principle of good faith

CHAPTER II – Definitions

The second part of the CFR could provide some definitions of abstract legal terms of European contract law in particular where relevant for the EC *acquis*.

Examples: definition of contract, damages. Concerning the definition of a contract, the definition could for example also explain when a contract should be considered as concluded.

CHAPTER III – Model rules

SECTION I – Contract

1. Conclusion of a contract: i.e. notion of offer, acceptance, counteroffer, revocation of an offer, time of conclusion of a contract.
2. Form of a contract: i.e. written contract, oral contract, electronic contract and electronic signature.
3. Authority of agents: direct and indirect representation.
4. Validity: i.e. initial impossibility, incorrect information, fraud, threats.
5. Interpretation: i.e. general rules of interpretation, reference to all relevant circumstances.
6. Contents and effects: i.e. statements giving rise to contractual obligation, implied terms, quality of performance, obligation to deliver the goods / provide the services, conformity of the performance with the contract.

SECTION II – Pre-contractual obligations

1. Nature of pre-contractual obligations (mandatory or not)
2. Pre-contractual information obligations:
 - a. General/Form: i.e. written information, by any clear and comprehensible way.
 - b. Information to be given before the conclusion of the contract: i.e. information regarding the main characteristics of goods or services, price and additional costs, regarding the rights of the consumer, specific information for e-contracts.
 - c. Information to be given at the conclusion of the contract: i.e. information regarding the right to ask for arbitration.
 - d. Information to be given after the conclusion of the contract: i.e. obligation to notify any modification of the information.

SECTION III – Performance / Non-Performance:

1. General rules: i.e. place and time of performance, performance by a third party, time of delivery, place of delivery, costs of performance.
2. Non-performance and remedies in general:
 - a. Non-performance : notion of breach of contract
 - b. Remedies in general: i.e. remedies available, cumulation of remedies, clause excluding or restricting remedies.
3. Particular remedies for non-performance: i.e. right to performance, to terminate the contract (right of rescission), right of cancellation, right for a price reduction, repair, replacement, right to damages and interest.

SECTION IV – Plurality of parties

1. Plurality of debtors
2. Plurality of creditors

SECTION V – Assignment of claims

1. General principles: i.e. contractual claims generally assignable, partial assignment, form of assignment.

2. Effects of assignment as between Assignor and Assignee: i.e. rights transferred to assignee, when assignment takes effects.
3. Effects of assignment as between Assignee and Debtor: i.e. effect on debtor's obligation, protection of debtor.

SECTION VI – Substitution of new debtor - Transfer of contract

1. Substitution of new debtor: i.e. effects of substitution on defences and securities
2. Transfer of contract

SECTION VII – Prescription

1. Periods of prescription and their commencement
2. Extension of period
3. Renewal of periods
4. Effects of prescription

SECTION VIII – Specific rules for contract of sales

SECTION IX – Specific rules for insurance contracts

ANNEX II

Parameters concerning the optional instrument – For further discussion on the opportuneness of this instrument

This annex presents some parameters concerning an optional instrument which should be taken into account during the further discussion on its opportuneness.

1. Concerning the general context of an optional instrument:

The existing legal framework, in particular existing European legislation relating to contract law and the ongoing work regarding the future Regulation on the law applicable to contractual obligations should be taken into account within this reflection process. The results of measure I regarding the improvement of the *acquis* as well as those of measure II will have to be considered.

Moreover, an extended impact assessment will have to be carried out regarding this measure. Such an exercise implies that, among others, the following questions are considered before any decision on the adoption of an optional instrument:

- What problem(s) are being addressed?
- What is the overall policy objective, in terms of the desired impacts?
- What would happen under a ‘no change’ scenario?
- What other options are available to meet the objectives? (eg different types of action, more or less ambitious options)
- How are subsidiarity and proportionality taken into account?
- What are types and the scale of positive and negative impacts associated with each option – whether economic, social, environmental – and are there tensions/trade offs between them?
- How can the positive impacts be maximised and negative impacts minimised? Are any associated measures needed to achieve this?
- Who is affected? Are any specific groups particularly affected?
- Are there impacts outside the EU?
- How will the instrument be implemented and the impact in practice monitored and evaluated?
- What were the views of stakeholders?

2. Concerning the binding nature of an optional instrument

In the Action Plan, the Commission presented different possible approaches concerning the binding nature of an optional instrument. This instrument could either be a set of rules on contract law which would apply unless its application is excluded

by the contract of the parties (“*opt out*”) or a purely optional model which would have to be chosen by the parties through a choice of law clause (“*opt in*”). The latter would give parties the greatest degree of contractual freedom.

Respondents’ positions on this issue were clear, with most favouring an “*opt in*” model. The governments which expressed an opinion on this point, supported the “*opt in*” model which they consider being of great importance in preserving the principle of contractual freedom. Businesses also supported such a voluntary scheme and again stressed the importance of the general principle of contractual freedom. Further, almost all legal practitioners called for an “*opt in*” solution. Finally, a majority of academics seemed also to prefer this solution.

The Commission shares stakeholders’ view of the importance of the principle of contractual freedom and had already underlined in the Action Plan that the principle of “*contractual freedom should be one of the guiding principles of such a contract law instrument*” and that consequently “*it should be possible for the specific rules of such a new instrument, once it has been chosen by the contracting parties as the applicable law to their contract, to be adapted by the parties according to their needs*”. A limit to contractual freedom would only be acceptable in relation to some mandatory provisions contained in the optional instrument, particularly provisions aiming to protect consumers (see point 4 below).

In that context, and as suggested by contributors, the Commission considers that future consultations and debates should follow this direction and should take into account the coherence of such an optional instrument with the Rome Convention of 1980 on the law applicable to the contractual obligations and the subsequent Green Paper of January 2003 on the conversion of the Rome Convention into a Community instrument and its modernisation. This latter point was underlined by all respondents.

Contributors to the Action Plan mentioned different approaches which could be used as a basis for further reflection on the question of the articulation of an optional instrument and the successor of the Rome Convention (“Rome I”). The first suggestion, as put forward by some contributors, would be to adopt the optional instrument as international uniform law. The main example of an instrument adopted as international uniform law is the Vienna Convention on the International Sale of Goods (CISG). Within that approach, the optional instrument would contain a provision relating to its scope¹⁹ and Rome I would not then apply to matters regulated by the optional instrument. Moreover, for all the aspects of contract law not provided by the optional instrument, the parties would use the national law applicable according to the provisions of Rome I. The second approach presented by respondents to ensure such coherence would be through Article 20 of the Rome Convention²⁰. In this case, the optional instrument would again contain a clause relating to its scope and Rome I would not then apply to matters regulated by the optional instrument. An adaptation of Article 20 could be envisaged. Finally, the

¹⁹ The scope clause could provide that the optional instrument is applicable to contracts where at least one of the parties is established in a Member State.

²⁰ Article 20 of the Rome Convention: “This Convention shall not affect the application of provisions which, in relation to particular matters, lay down choice of law rules relating to contractual obligations and which are or will be contained in acts of the institutions of the European Communities or in national laws harmonized in implementation of such acts”.

third possibility suggested by stakeholders would be to adopt the optional instrument as a Community instrument, which would not benefit from any priority over Rome I and that the parties could choose as applicable law to their contract on the base of Article 3²¹ of the Rome Convention. In this case, the optional instrument would not contain any scope clause but only provisions of substantive law. As suggested by stakeholders, Article 3, paragraph 1 could be interpreted in a way to leave the possibility for the parties to choose the optional instrument as applicable law to their contract. The possibility of such interpretation could be clarified in Rome I.

It is clear from the approaches suggested by respondents that the works undertaken on the conversion of the Rome Convention into a Community instrument and its modernisation and those on European Contract Law need to be coherent. Even if it is too premature to take any decision on the opportuneness and adoption of the optional instrument, it is important to ensure that the future Community instrument “Rome I” takes into account the possibility of a coherent articulation of its provisions with a possible future optional instrument.

3. *Concerning the legal form of an optional instrument*

In the Action Plan, the Commission suggested that an optional instrument could take the legal form of a regulation or a recommendation which would exist in parallel with, rather than instead of, national contract laws.

As we have seen above, a great majority of respondents expressed its preference for an “*opt in*” instrument. If this approach is followed, there is significant support for a regulation. However, among the academics’ contributions, some are in favour of a non-binding instrument, for example a recommendation.

For an “*opt-out*” instrument a regulation would be more appropriate as, unlike a recommendation, it is directly applicable. For an “*opt-in*” instrument, the choice of its legal form will depend on the approach chosen for the articulation of this instrument with the successor of the Rome Convention (see point 1 above). In this context, in the light of the three approaches suggested by stakeholders, the form of a Regulation may seem more appropriate.

4. *Concerning the content of an optional instrument*

In its Action Plan, the Commission made clear that in reflecting on the content of a non-sector-specific instrument, the future CFR should be taken into account. The content of this CFR would be likely to serve as a basis for the discussions on the optional instrument. On that point, most of the stakeholders agreed with the Commission view even if the question of whether the new instrument should cover the whole scope of the CFR or only parts of it was left open.

The question of whether this optional instrument should contain only some general contract law components or also components for specific contracts which are of a

²¹ Article 3.1 of the Rome Convention: “A contract shall be governed by the law chosen by the parties. The choice must be expressed or demonstrated with reasonable certainty by the terms of the contract or the circumstances of the case. By their choice the parties can select the law applicable to the whole or a part only of the contract.”

great economic importance in the internal market, i.e. contract of sale or services, was also left open in the Action Plan. Many stakeholders agreed on the fact that an optional instrument should contain some provisions of general contract law as well as provisions relating to specific contracts which have significant importance for cross-border transactions. Concerning provisions of general contract law, stakeholders suggested that the optional instrument could contain, for instance, provisions relating to the conclusion, validity and interpretation of contracts as well as performance, non-performance and remedies. Concerning specific contracts, several suggestions were made: the optional instrument should contain rules relating to contract of sale, exchange, donation, lease, cross-border financial transactions and contracts of insurance. Some stakeholders also expressed the view that the optional instrument should cover areas of law linked to contract law, i.e. security law, unjust enrichment as well as rules on credit securities on movable goods.

Thus, according to these contributions, an optional instrument could have different components, i.e. parts relating to general contract law and/or certain specific contracts. However, the exact content of an optional instrument and which sectors should receive special attention will need to be further discussed. An optional instrument should only contain those areas of contract law, whether general or specific to certain contracts, which clearly contribute to addressing identified problems, such as barriers to the smooth functioning of the internal market.

5. *Concerning the scope of an optional instrument*

Concerning the scope of an optional instrument, two main issues can be identified which would need to be addressed through further reflection.

Firstly, in the Action Plan, the Commission raised the question of whether an optional instrument should cover solely business-to-business transactions or also business-to-consumer contracts. In the latter case, the new instrument would contain mandatory provisions concerning consumer protection. The Commission underlined the importance of the principle of contractual freedom that allows parties, once they have decided to apply the optional instrument to their contract, to adapt this instrument according to their needs. However, it also noted that this freedom could be restricted by the mandatory character of some limited provisions of the new instrument, e.g. those relating to consumer protection.

In answering this question, it is important to remember the main goal of the optional instrument, namely the smoother functioning of the internal market. It is clear that including business-to-business transactions would facilitate that goal. However, business-to-consumer transactions are also of great economic importance for the internal market and, to that extent, their inclusion would be justified. In this case, consumers would need to be afforded a sufficiently high level of protection to ensure benefits for the demand-side of the market (consumers) as well as the supply-side (businesses). In that context, most stakeholders considered that a new instrument should apply to business-to-consumer transactions as well and so include mandatory rules to ensure a high level of consumer protection.

Here it should be noted that national mandatory rules, applicable on the basis of Articles 5 and 7 of the Rome Convention, can increase transaction costs and constitute obstacles to cross-border contracts. In that context, the introduction in the

optional instrument of mandatory provisions in the meaning of in Articles 5 and 7 of the Rome Convention could represent a great advantage: the parties, by choosing the optional instrument as applicable law to their contract, would know from the moment of the conclusion of the contract which mandatory rules are applicable to their contractual relationship. That would provide legal certainty in cross border transactions and the relevant providers of services and goods could market their services or products throughout the whole European Union using one single contract. The optional instrument would then become a very useful tool for the parties. However, in such a situation, it would need to be certain that, where the parties have chosen the optional instrument as applicable law, other national mandatory rules would no longer be applicable. That would depend on the solution chosen for the articulation of the optional instrument with Rome I (see point 1 above).

Secondly, the introduction of the business-to-business transactions within the scope of the optional instrument raises another issue. It concerns the articulation of the optional instrument and the Vienna Convention on the International Sale of Goods (CISG). In its Action Plan, the Commission asked for some comments on the scope of the optional instrument in relation to the CISG. Many stakeholders presented their view on this issue. All of them agreed on the necessity to ensure coherence between an optional instrument and the CISG. However, there was less consensus on how to ensure such coherence: while some considered that the optional instrument should only provide for complementary rules to the CISG, others proposed that the CISG should become part of the optional instrument.

The question of the relationship between the optional instrument and the CISG would depend, on the one hand, on the scope of the optional instrument²², and, on the other hand, on the binding nature of this new instrument, i.e. “*opt in*” or “*opt out*”. As noted in point 1, the majority of respondents favoured an “*opt in*” instrument. In a scenario where the optional instrument was an “*opt in*” instrument applicable to business-to-business international sales of goods, by choosing the optional instrument as applicable law to their contract, the parties would have tacitly excluded the application of the CISG on the base of Article 6 of the CISG²³. However, in the alternative scenario of an “*opt out*” instrument applicable to business-to-business international sales of goods, the problem of determining the appropriate application of the two instruments could be more difficult to solve. That would be an argument in favour of an “*opt in*” instrument, an approach preferred so far by stakeholders.

6. *Concerning the legal base of an optional instrument*

In its Action Plan, the Commission launched the reflection on the legal base of a new instrument and welcomed comments from stakeholders. However, very few contributors expressed their view on that issue. While one Member State proposed Article 308 of the TEC for an “*opt in*” instrument and Article 95 TEC for an “*opt out*” scheme, a group of academic lawyers preferred Article 65 TEC.

²² If the optional instrument is not applicable to international sales of goods, there is no problem of competition between this optional instrument and the CISG.

²³ Article 6 of the CISG: “The parties may exclude the application of this Convention or, subject to article 12, derogate from or vary the effect of any of its provisions.”

The question of the legal base is closely linked with the questions of the legal form of the optional instrument (see point 2 above), of its content (see point 3 above) and its scope (see point 4 above). More reflections on the important issue of the legal base will be necessary within a larger debate on the parameters of an optional instrument.